

College van Gedeputeerde Staten
van de provincie Fryslân
Postbus 20120
8900 HM LEEUWARDEN

Leeuwarden, 23 september 2025

Verzonden, **24 SEP. 2025**

Ons kenmerk : 02407047
Domein/ Team : Gebiedsontwikkeling
Behandeld door : [redacted] / (058) 292 [redacted] of [redacted]@fryslan.frl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) : Inrichtingsprogramma (1), milieueffectrapportage (2) en 5e Uitvoeringsmodule Koningsdiep (3)

Onderwerp : Ontwerp Inrichtingsprogramma en 5e Uitvoeringsmodule Koningsdiep

Geacht college,

Hierbij bied ik u, namens de gebiedscommissie Koningsdiep, het ontwerp Inrichtingsprogramma, de milieueffectrapportage (MER) en de 5^e Uitvoeringsmodule van de gebiedsinrichting Koningsdiep aan. Ik wil u vragen om in te stemmen met de inhoud van de plannen en besluiten de documenten ter inzage te leggen.

Samenwerking in gebiedsproces

Beide plannen zijn in overleg met de betrokken partijen en de direct omwonenden tot stand gekomen. De projectorganisatie van het gebiedsproces heeft de plannen in overleg met uw organisatie, Wetterskip Fryslân en gemeente Opsterland en in samenspraak met betrokken partijen en grondeigenaren ambtelijk voorbereid. Tijdens het planproces zijn deze plannen en onderliggende onderzoeken meermaals in de Werkgroep beekdalherstel besproken. In deze werkgroep zitten vertegenwoordigers van de partijen Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, It Fryske Gea en LTO Noord. Vervolgens zijn de plannen ter advisering aan de gebiedscommissie Koningsdiep voorgelegd.

Proces totstandkoming Inrichtingsprogramma

In de periode van 2016-2020 is met vertegenwoordigers van de samenwerkende partijen in schetssessies een aantal alternatieven uitgewerkt. Dit resulteerde in een voorlopig voorkeursalternatief, dat in persoonlijke gesprekken is toegelicht aan de grondeigenaren binnen en grenzend aan de NNN-ontwikkelopgave in het beekdal.

In 2020 is de projectorganisatie samen met partners in het gebied gestart met de voorbereiding en onderbouwing voor het inrichtingsprogramma in de vorm van het milieueffectrapport. In 2021 is hiervoor een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) ter inzage gelegd en, met instemming van het Wetterskip Fryslân, door uw college vastgesteld. Deze notitie diende als het plan van aanpak voor de milieueffectrapportage. Daarbij zijn de reacties en adviezen uit de streek en van de Commissie m.e.r. op basis van de vastgestelde reactienota meegenomen in het MER en het verdere planproces.

Met de inzichten uit het milieueffectrapport is met de betrokken partijen in de werkgroep beekdalherstel gewerkt aan het uitwerken van het voorkeursalternatief, waarbij de focus lag op systeemherstel. Daarna is de inrichting op perceelsniveau toegelicht en aangescherpt in individuele overleggen met de grondeigenaren.

We zijn als gebiedscommissie van mening dat er een zeer zorgvuldig proces is doorlopen voor de totstandkoming van de voorliggende plannen.

Inhoud van de plannen

Het Inrichtingsprogramma bevat de toekomstige inrichting van de boven- en middenloop van het Alddijp (stuwvakken Beakendyk, Mounleane en Heidehuizen). Dit bevat de uitwerking van de voorkeursvariant die getoetst is in het MER. De samenvatting van het MER is als bijlage opgenomen in het Inrichtingsprogramma. Het volledige rapport is tevens bijgevoegd. Onderliggende onderzoeken zijn te raadplegen via de website www.fryslan.frl/koningsdiep.

De 5^e Uitvoeringsmodule beschrijft de te nemen maatregelen voor de komende uitvoeringsperiode van 5 jaar. In deze module worden de bovenstroomse stuwvakken Beakendyk en Mounleane ingericht. Dit omvat o.a. de inrichting van ruim 200 ha Natuur Netwerk Nederland (NNN), diverse maatregelen voor de Kader Richtlijn Water (KRW) en klimaatrobuuste inrichting conform Water Beheer 21^e eeuw (WB21). Op 15 hectare na is overeenstemming bereikt over de inrichting van gronden in deze stuwvakken. De komende tijd wordt maximaal ingezet op het bereiken van deze overeenstemming zodat de stuwvakken Beakendyk en Mounleane volledig conform het Inrichtingsprogramma kunnen worden ingericht.

In stuwvak Heidehuizen van het Inrichtingsprogramma ligt nog een behoorlijke opgave van 56 hectare voor omvorming/verwerving. De inrichting van dit stuwvak zal in een latere uitvoeringsmodule worden opgenomen.

Aandachtspunten en advies voor vervolgproces

In de vergadering van de gebiedscommissie, d.d. 11 september jl., zijn ter advisering nog een aantal aandachtspunten voor het vervolgproces besproken. Deze geven wij u graag mee gekoppeld aan een advies over hoe hier mee om te gaan.

Monitoren, optimalisatie en nazorg

De gebiedscommissie benadrukt het belang van een goede monitoring van de effecten van de maatregelen en adequate nazorg als bijsturing van onverwachte effecten van deze maatregelen nodig is. Vanuit landbouwoogpunt zijn er met name zorgen over de effecten van de maatregelen in stuwvak Heidehuizen; de profielversmalling bij hermeandering en peilverhoging. Daarnaast wordt nogmaals aandacht gevraagd voor de aangewezen landbouwpercelen waar mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn en de afwatering van Wijnjewoude op het Alddijp. In hoeverre de voorgestelde maatregelen passend zijn, zal in de verdere uitwerking en in de praktijk moeten uitwijzen.

In het Inrichtingsprogramma is monitoring en nazorg en het belang daarvan in hoofdstuk 5 beschreven maar in de kostenraming nog niet op geld gezet. De gebiedscommissie adviseert bij de definitieve vaststelling van de plannen dit alsnog te doen en benodigde budget hiervoor beschikbaar te stellen.

Daarnaast adviseert de gebiedscommissie om het ontwerp voor stuwvak Heidehuizen te optimaliseren op basis van de inzichten (monitoring, metingen (grond- en oppervlaktewaterstanden) en toetsing aan de berekeningen) die worden opgedaan over het functioneren van het watersysteem na uitvoering van de maatregelen in de bovenstroomse stuwvakken Beakendyk en Mounleane.

Tenslotte wordt vanuit de gebiedscommissie aandacht gevraagd voor de periode ná inrichting: als alles is ingericht en de gebiedscommissie wordt opgeheven. De gebiedscommissie adviseert om de genoemde nazorgperiode van 5 jaar in het Inrichtingsprogramma zo nodig met een tweede termijn van 5 jaar te verlengen en voor deze nazorgperiode, als de gebiedscommissie voortijdig wordt opgeheven, een nazorgcommissie in te richten.

Beheer

Over het beheer en onderhoud van de voorzieningen, de natuur en het water moeten goede afspraken worden gemaakt tussen de betrokken partijen. In het Inrichtingsprogramma en de 5^e module wordt daarom benoemd dat er een 'EBO-plan' wordt opgesteld waarin het Eigen- dom, Beheer en Onderhoud (EBO) nader wordt uitgewerkt. Voor borging in de bediening van de verschillende functies, met oog op drooglegging en inundatie, benadrukt de gebiedscommissie nogmaals het belang van goede afspraken hierover en adviseert om de monitoring bij het opstellen van het 'EBO-plan' te betrekken.

Recreatie

In het Inrichtingsprogramma en de 5^e module zijn er een aantal maatregelen voor recreatie opgenomen: de aanleg van 1 wandelpad en 3 beleefpunten. Voor andere recreatieve maatregelen is op dit moment geen ruimte gevonden: er is in eerdere uitvoeringsmodules het nodige gedaan en er was tijdens de voorbereiding van de voorliggende plannen geen draagvlak bij grondeigenaren voor aanvullende recreatieve voorzieningen. Als gebiedscommissie adviseren we echter de deur voor aanleg van extra recreatieve maatregelen niet helemaal dicht te zetten, mocht zich in de toekomst wel een mogelijkheid voor doen.

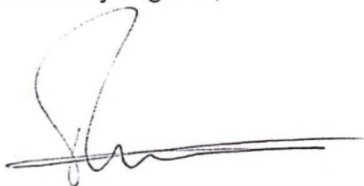
Vervolgproces

Indien u instemt met de plannen en besluit ze ter inzage te leggen, kan de streek gedurende een periode van 6 weken een zienswijze indienen. Tijdens de periode van inzage zullen inloopbijeenkomsten en een veldexcursie in het gebied georganiseerd worden waarbij de maatregelen toegelicht worden. Eventuele binnengekomen zienswijzen worden met het advies van de Commissie m.e.r. verwerkt in een reactienota en de definitieve versie van de plannen.

Na de periode van inzage zult u gevraagd worden de plannen vast te stellen en het budget voor de 5^e module beschikbaar te stellen. De totale investering conform Inrichtingsprogramma is geraamd op € 24.102.000, waarvan de bijdrage van uw organisatie € 13.683.000 is. Voor de komende uitvoeringsperiode van de 5^e uitvoeringsmodule zal het voor uw organisatie gaan om een bedrag van € 10.104.000.

Een soortgelijk verzoek is naar Wetterskip Fryslân gestuurd. Ik verzoek u zo spoedig mogelijk aan te geven of u kunt instemmen met de inhoud en beide plannen ter inzage wilt leggen.

Met vriendelijke groet,

Tineke Jagersma, voorzitter gebiedscommissie Koningsdiep

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen